

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань прав людини,
деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України,

національних меншин і міжнаціональних відносин

30 квітня 2026 року

Веде засідання голова комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, у нас є кворум. Засідання оголошую відкритим.

Сьогодні планується розглянути один законопроект, який нам доручено опрацювати і подати висновок до головного комітету. Також розглянемо два питання у порядку контролю, зокрема обговоримо стан виконання Міністерством соціальної політики норм Закону щодо СНПК, та заслухаємо спеціальну доповідь Уповноваженого. Порядок денний вам був надісланий.

Тож переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Добрий день, колеги. Радий всіх бачити.

Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Питання перше, проєкт Закону України про внесення зміни до статті 81 Цивільного процесуального кодексу України щодо імплементації положень Директиви Ради Європейського Союзу 2004/113/ЄС (реєстраційний номер 15107 від 30.03.2026), що поданий Кабінетом Міністрів України. Головним комітетом з розгляду цього питання визначено Комітет Верховної Ради України з питань правової політики.

Для представлення цього законопроєкту ми запрошували на наше засідання представника від уряду. У нас присутня Кравченко Людмила Миколаївна – заступник міністра юстиції. Прошу до слова.

КРАВЧЕНКО Л.М. Доброго дня, шановний Андрію Вікторовичу. Доброго дня, шановні народні депутати. Дозвольте представити вашій увазі законопроєкт, який розроблено Міністерством юстиції і подано урядом на виконання Дорожньої карти з питань верховенства права, це пункт 2 стратегічного результату 1 сфери «Гендерна рівність та насильство проти жінок» розділу «Основоположні права», а також Плану законопроєктної роботи Верховної Ради на 2026 рік, пункт 82. І має він на меті приведення положень статті 81 Цивільного процесуального кодексу України у відповідність до вимог статті 9 Директиви Ради Європейського Союзу 2004/113/ЄС від 13 грудня 2004 року «Про впровадження принципу рівного ставлення до чоловіків і жінок у доступі до товарів і послуг та їх постачання». Чинною редакцією передбачається внести зміни саме до частини другої статті 81 ЦПК, якою передбачити, що якщо раніше в справах про дискримінацію позивач був зобов'язаний навести факти, які мали місце, фактичні дані, які мали місце, що підтверджували дискримінацію, то норма, яка існувала, не забезпечувала дворівневу модель розподілу тягара доказування, яка закріплена в статті 9 Директиви ЄС. І ця Директива ЄС, це

якраз ми взяли прямо дослівно з директиви, яка передбачає, що члени-держави вживають необхідних заходів відповідно до своїх національних судових систем для забезпечення того, щоб у випадках, коли особи, які вважають себе скривдженими через те, що до них не було застосовано цей принцип рівного ставлення, доводять перед судом або іншим компетентним органом факт, саме з якого можна припустити, що мала місце ця пряма чи непряма дискримінація. А відповідач уже, як і в нашому законодавстві, має довести, що порушення принципу рівного ставлення не було. І у зв'язку з наведеним законопроектом пропонується саме викласти абзац перший частини другої статті 81 у новій редакції, передбачивши, що у справах про дискримінацію позивач наводить фактичні дані, з яких можна припустити наявність прямої або непрямой дискримінації. В разі наведення таких даних доказування відсутності порушення принципу рівності та можливості покладається на відповідача.

Вважаємо, що реалізація положень цього проекту сприятиме підвищенню рівня правової визначеності при застосуванні та формуванні сталої судової практики щодо оцінки доказів у справах саме про дискримінацію. І враховуючи наведене, прошу підтримати цей проект закону.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Людмилу.

Станом на сьогодні, шановні колеги, маємо лише висновок Міністерства фінансів України, яке в межах своєї компетенції зазначає про відсутність зауважень до законопроекту.

Шановні колеги, чи бажає хтось висловитись по цій законодавчій ініціативі? Дякую.

Колеги, щодо пропонованих в законопроекті формулювань. Хочу звернути вашу увагу на наступні моменти. Запропонована в законопроекті

редакція частини другої статті 81 ЦПК України складається з двох взаємопов'язаних, однак неузгоджених між собою речень. Так, перше речення встановлює обов'язок позивача навести фактичні дані, з яких можна припустити наявність прямої або непрямой дискримінації. Водночас друге речення передбачає, що в разі наведення позивачем таких даних на відповідача покладається обов'язок доказувати відсутність порушення ним принципу рівних прав та можливостей, а не обов'язок спростування ним фактів наявності прямої або непрямой дискримінації, про які йшлося у першому реченні.

Варто зазначити, що будь-який принцип права за своїм змістом є фактично загальним та абстрактним поняттям, яке спрямоване на загальне регулювання суспільних відносин і яке не прив'язується до конкретної ситуації. Таким чином, предмет припущення, що міститься у першому реченні, дані про дискримінацію в конкретній ситуації, та предмет спростування цього ж припущення, що міститься у другому реченні, відсутність порушень принципу права, не є тотожними, що може призвести до проблем у правозастосуванні відповідної норми.

Крім того, Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» оперує поняттям «принцип недискримінації», а не «принцип рівних прав та можливостей», як це запропоновано у законопроекті.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що його метою є приведення положень статті 81 ЦПК України до вимог статті 9 Директиви 2004/113/ЄС. У зв'язку з цим варто зазначити, що положення зазначеної директиви спрямовані на впровадження принципу рівного ставлення до чоловіків і жінок у доступі до товарів і послуг та їх постачання, тоді як в Україні положення абзацу першого частини другої статті 81 ЦПК України застосовується до всіх категорій цивільних справ про дискримінацію, в тому і числі за ознаками етнічного походження, статі,

інвалідності, релігії, віку тощо. Також відповідний абзац статті 81 ЦПК України, до якого пропонуються зміни, не обмежується такими справами, як доступ до товарів і послуг та їх постачання, про які зазначено у директиві та пояснювальній записці, а поширюється на значно ширше коло цивільних справ за сферою правового регулювання, наприклад, трудові, житлові, сімейні спори тощо. Таким чином, запропоновані зміни призведуть до автоматичного їх поширення на інші категорії цивільних справ про дискримінацію, а не лише на ті, про які йдеться у директиві.

Чинна редакція статті, до якої вносяться зміни, передбачає необхідність наведення фактичних даних, що підтверджують, що дискримінація мала місце без вказівки на конкретні її форми. Відтак фактично чинна редакція статті 81 ЦПК України може бути застосована до всіх форм дискримінації. Водночас законопроектом передбачається, що позивач наводить дані, в яких можна припустити наявність саме прямої або непрямой дискримінації. Варто зазначити, що стаття 5 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» визначає ширший перелік форм дискримінації, ніж у запропонованій редакції, яка фактично дослівно відтворює положення директиви, до яких зокрема також входить підбурювання до дискримінації, пособництво у дискримінації та утиск. Таким чином, перехід від загального поняття «дискримінація» до обмеженого переліку її конкретних форм у тексті статті, яка поширюється на широке коло правовідносин, а не лише на справи про доступ до товарів і послуг та їх постачання, як це передбачено директивою, викликає сумніви та потребує додаткового обґрунтування.

Пропоную направити ці зауваження до головного комітету для врахування.

Також, якщо ніхто не заперечує, ставлю на голосування наступне рішення комітету: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією врахувати зауваження комітету при опрацюванні проекту Закону України про внесення зміни до статті 81

Цивільного процесуального кодексу України щодо імплементації положень Директиви Ради Європейського Союзу 2004/113/ЄС (реєстраційний номер 15107 від 30.03.2026), поданого Кабінетом Міністрів.

Шановні колеги, прошу визначатися шляхом голосування.

Задорожний – за.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яковенко Євген Геннадійович.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богдан Васильович Яременко.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 8 осіб – за. Рішення прийнято.

(Шум у залі)

Кузнєцов?

КУЗНЄЦОВ О.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фіксую. 9 осіб – за.

Переходимо до розділу «Інші питання». Питання друге, про стан виконання Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України положень Закону України.

Пані Людмила, я вам дякую за участь.

КРАВЧЕНКО Л.М. До побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про стан виконання Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України положень Закону України «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України та надання їм невідкладних проміжних репарацій».

Колеги, це питання ми розглядаємо в порядку здійснення контрольних функцій згідно плану роботи комітету на період п'ятнадцятої сесії.

Хочу нагадати, що цей закон був прийнятий парламентом 20 листопада 24-го року, а набрання ним чинності відбулося 18 червня 25-го року. Тобто

вже 9 місяців, як закон мав би повністю працювати. Я сподіваюсь, що ви ретельно ознайомились з матеріалами, які вам були надіслані з цього питання.

Для доповіді ми запрошували особисто Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України, яке визначено головним виконавцем закону. Пропоную спочатку послухати пана міністра, а потім перейдемо до запитань.

Тож запрошую до слова пана Улютіна Дениса Валерійовича. Прошу.

УЛЮТІН Д.В. Дякую, Андрій Вікторович.

Шановні народні депутати, отже, в умовах триваючої збройної агресії саме питання захисту людей, які постраждали від воєнних злочинів, залишається одним і безумовним пріоритетом. Закон України 4067-ІХ від 20 листопада 24-го року, саме найбільш чутливих і складних законів ... *(не чути)* із соціального захисту та прав людини. Його впровадження вимагає не *(не чути)* ... оформлення ... *(не чути)* системи, якій довірятимуть в першу чергу люди, що пережили тяжкий травматичний досвід. Саме тому Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності працює над його реалізацією як над пріоритетними завданнями.

Отже, що на сьогодні зроблено? Комплексна міжвідомча підготовка вже проведена. Для розробки нормативно-правових актів, необхідних для реалізації закону, міністерством проведено системну координаційну роботу. Зокрема наказом Мінсоцполітики номер 126 оновлено склад робочої групи, до якої увійшли представники центральних органів виконавчої влади, міжнародних організацій, громадських об'єднань, представники об'єднань осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією РФ. Принципово важливо, що на опрацюванням і напрацювання самих механізмів залучені не лише державні органи, а й самі спільноти постраждалих.

На сьогодні підготовлено ключовий урядовий акт. Міністерством вже розроблено проєкт Постанови Кабінету Міністрів «Деякі питання визнання особи постраждалою від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та призначення і виплати такій особі невідкладної грошової виплати». Проєктом передбачається затвердження 4 базових документів: це положення ... *(не чути)* розгляду питань, пов'язаних із визнанням особи постраждалою, також це порядок подання заяви, її змісту і форми та переліку документів, це порядок розгляду заяви та ухвали рішення, і порядок призначення і виплати невідкладної грошової виплати включно з механізмом її надання та визначенням розміру. Проєкт постанови на сьогодні пройшов повний етап міжвідомчого та публічного узгодження. У межах цього процесу міністерство отримало низку зауважень і пропозицій від центральних органів виконавчої влади, міжнародних та громадських партнерів. Також слухні та конструктивні пропозиції були враховані в доопрацьованій редакції проєкту, зокрема щодо порядку черговості розгляду звернень і здійснення виплат, процедури ухвалення рішень комісією, врахування документів, виданих уповноваженими органами та міжнародними партнерами, а також ... *(не чути)* заявників і доступності процедур. Таким чином, документ наразі і в процесі цієї роботи формувався як результат спільної міжвідомчої роботи та професійного діалогу, щоб на виході держава отримала не формальний акт, а якісний і працюючий механізм реалізації закону.

Додаткове узгодження чутливих питань відбулось у квітні. Для фіналізації позицій 24 квітня проведено ... *(не чути)* гендерної політики, міжвідомча робоча група з питань протидії СНПК, а також міжнародні та громадські партнери. А паралельно із завершенням роботи з нормативною базою люди, в принципі, не залишились без допомоги. На сьогодні до сервісів підтримки звернулось 50 осіб, які постраждали від СНПК, їм було надано соціальні послуги, медичну допомогу, юридичний супровід, притулок

у разі потреби. Крім того, в межах пілотного проєкту, що реалізовувався урядом України спільно з Global Survivors Fund, ... *(не чути)* 25-го роках погоджено виплату репарацій 1080 особам.

Із найближчих кроків - це завершальний етап погодження редакції урядового акта з урахуванням всіх отриманих пропозицій і якнайшвидше забезпечення прийнятих постанов і повний запуск. Окрім того паралельно ми ведемо нормотворчу роботу, а Мінсоцполітики активно якраз працює з міжнародними партнерами та потенційними донорами щодо залучення фінансових ресурсів для забезпечення функціонування державного механізму невідкладних проміжних репарацій постраждалим особам. ... *(не чути)* в роботі, це досить чутливе питання, держава повинна діяти відповідально і реалізація цього закону вимагає якраз не лише нормативного оформлення, а й створення якісного, безпечного та довірчого механізму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане міністре, я прошу вас зупинитися, бо ми переходимо до запитань до вас, тому хотіли б мати стійкий зв'язок з вами. Якщо є така можливість, зробіть це.

ТКАЧЕНКО М.М. Пане Андрію, дякую за зауваження. Це якимось дивно виглядає, якщо чесно, так. Дякую вам, що ви про це сказали шановному міністру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні друзі, переходимо до запитань. Як завжди, я хотів би розпочати. У мене декілька запитань. А потім я надам можливість задати свої питання всім охочим. Одразу звертаю увагу, що всі мої наступні запитання базуються виключно на інформації, яку Міністерство соціальної політики офіційно надало до комітету. Перед своїм першим запитанням я б хотів

зробити акцент на той факт, що згідно із Законом України «Про комітети Верховної Ради України» комітети в рамках контрольної функції здійснюють аналіз відповідності закону прийнятих державними органами підзаконних нормативно-правових актів, а також своєчасності їх прийняття. Враховуючи, що здійснити аналіз прийнятих підзаконних актів ми сьогодні не можемо, адже вони не прийняті, давайте тоді поговоримо про проблеми своєчасності їх прийняття. Отже, у надісланих до комітету матеріалах зазначається, що ще в січні 2025 року було утворено робочу групу з питань розроблення нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону № 4067. Ключове, що мало відбутися далі, це прийняття відповідних актів до 18 червня 2025 року, дати, коли закон набрав чинності. Водночас з вашого листа ми бачимо, що тільки через 6 місяців після того, як закон вступив в дію, зазначена робоча група розглянула проєкт постанови уряду, який є ключовим для виконання закону. Отже, виникають закономірні питання: чому проєкт документа розроблявся так довго і з порушенням чітко визначених термінів? Чи не повинна була робоча група одразу працювати над документом, а можливо й брати участь у його написанні, а не лише надавати зауваження після спливу всіх термінів? Поясніть, як відбувався цей процес і хто конкретно, на вашу думку, є відповідальним за невиконання Кабінетом Міністрів України вимог закону. Слухаю вас, пане міністре.

УЛЮТІН Д.В. Дякую дуже, Андрію Вікторовичу. Слушне запитання. Оскільки я був призначений на цю посаду вже після того, як закон набув чинності, тому, що відбувалося з січня 2025 року по липень 2025 року – запитання до мене ставити не зовсім коректно.

Що стосується безпосередньо наступної роботи. Ми включилися в роботу одразу щодо того, щоб напрацювати ці законодавчі акти. Я ще раз повторю, що документ надзвичайно складний і дуже сенситивний. Робити аби що, щоб виконати просто терміни, ми не могли. Як міністерство ми

відповідальні за те, щоб цей механізм працював, а люди, які відповідно до цього механізму, постраждали люди щоб були в довірі до цього механізму. Тому ця робота проводилася настільки довго, бо вона проводилася ґрунтовно з великою кількістю обговорень, в тому числі безпосередньо з самими асоціаціями постраждалих і тими міжнародними організаціями, які безпосередньо ведуть цей напрямок на міжнародному фронті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не дуже переконливо звучало, на мій погляд. І перекладати відповідальність на попередників, я думаю, не зовсім коректно.

УЛЮТІН Д.В. Я не перекладаю, я просто ще раз кажу, ви ставите мені запитання, чому до червня не було прийнято у 2025 році. Я вам відповідаю: я був призначений у липні 2025-го. Я не знаю, чому не було зроблено в червні 2025 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Наступне моє питання. З листа Мінфіну, який йшов додатком до листа Мінсоцполітики, ми бачимо, що лише на початку лютого поточного року Мінсоцполітики надіслало на розгляд Мінфіну проєкт Постанови Кабінету Міністрів України про деякі питання визнання особи постраждалою від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та призначення такій особі невідкладної грошової виплати. Однак за результатами розгляду зазначеного проєкту постанови Мінфін не підтримав його у запропонованій редакції і зазначив, що на момент підготовки відповіді на запит комітету доопрацьований проєкт акта з урахування цих зауважень до Мінфіну на розгляд не надходив. Тобто мало того, що зазначений проєкт постанови, який мав бути прийнятий ще 9 місяців тому, тільки в лютому 2026 року був надісланий вашим міністерством до

Мінфіну і це тільки для погодження, так, ще досі ви не направили до Мінфіну доопрацьований варіант. До речі, ідентичну відповідь ми отримали і від Мінцифри.

Також у листі вказано, що Урядовим уповноваженим з питань гендерної політики та Глобальним фондом тих, хто пережив насильство, для узгодження позицій було ініційовано проведення у квітні поточного року стратегічної сесії, під час якої мали обговорюватись деякі питання стосовно виконання закону, і це, знову ж таки, в листі звучить як аргумент щодо причин невнесення підзаконних актів на розгляд Кабміну. Мені здається, що це може тривати безкінечно, адже завтра ви скажете, що підзаконні акти, які мали бути не просто внесені, а вже прийняті ще в червні минулого року, недоцільно поки приймати, бо хтось ще проводитиме круглий стіл, робочі зустрічі і ще якийсь інший захід. Складається враження, що ваше міністерство або непрофесійно працює, або свідомо затягує процес прийняття підзаконних актів і блокує прийняття вимог закону. Все мало бути обговорено ще до 18 червня 2025 року. А зараз це вже фактично знущання над тими людьми, які чекають реалізації норм закону.

Прокоментуйте це, будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. Да. Дуже дякую.

Як я сказав у своїй доповіді, на сьогодні ми завершили опрацювання даного акта. 24 квітня пройшла стратегічна сесія, на ній проговорили всі зауваження. І безпосередньо на сьогодні ми маємо документ, який готові внести для повторного погодження з органами влади, і після цього внести безпосередньо його на розгляд Кабміну. Ми зацікавлені в тому, щоб цей акт вийшов безпосередньо на Кабмін і був схвалений Кабінетом Міністрів. Знову ж таки, паралельно ми опікуємося постраждалими від СНПК. Як я сказав, в цьому році до березня безпосередньо звернулося вже 50 осіб, які отримали безпосередньо всі послуги, саме послуги, які має надавати держава. Ми

точно так же зацікавлені, щоб даний проєкт закону, механізм, який визначений даним законом, щоб він вступив в силу і запрацював на повну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповідь. Але констатувати можемо лише той факт, що на сьогоднішній день жодного підзаконного акта не прийнято і закон в повній мірі не працює.

Йдемо далі. Наступне запитання. Як тільки закон набрав чинності, комітет звернувся до Кабміну з проханням надати інформацію про стан виконання закону. Це було в липні минулого року. Тоді в своєму листі Мінсоцполітики зазначило, що до Закону 4067 необхідно внести деякі зміни і навіть якийсь проєкт вже був тоді напрацьований. Водночас в матеріалах, які нам надано зараз, про зміни до закону вже не йдеться. Скажіть, будь ласка, про які саме зміни йшла мова? Це питання вже якось вирішилось? Якщо без цих змін неможливо реалізувати закон, то чому ви своєчасно не ініціювали відповідні законодавчі ініціативи? А якщо це питання вже не стоїть, то виходить, що нам була надана відповідь для замилування очей.

Прокоментуйте, будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. У мене немає зараз відповіді тієї, яка вам надавалася Мінсоцполітики в липні місяці. Я можу сказати, що ми зараз діємо в межах того правового поля, яке було прийнято і схвалено Верховною Радою, і безпосередньо напрацьовуємо підзаконні акти для реалізації цього закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповідь. Але лист з тим, про що я сказав, надійшов нам за вашим підписом.

УЛЮТІН Д.В. ... *(нерозбірливо)* в липні минулого року, я просто зараз не готовий його прокоментувати, тому що у мене немає його під рукою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Але ви відповідаєте.

Шановні колеги, чи є ще в когось із вас запитання в рамках виконання цього закону?

ЯКОВЛЄВА Н.І. Якщо дозволите, Андрій Вікторович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня, Денисе Валерійовичу. Власне на базі нашого комітету ми займалися цим питанням, починаючи з початку нашої каденції, тому що власне Україна зіштовхнулася з проблематикою СНПК, починаючи з 2014 року. Тому власне для нас це питання теж дуже чутливе і чутливе. Я дякую за те, що ви декілька разів на цьому наголосили. Проте це не наближає нас до реалізації виконання закону. Станом на зараз ми фактично можемо констатувати, що починаючи з 18 червня 2025 року вимоги законодавства не виконуються. Як би ви не говорили про те, що власне постраждалим надаються послуги, це теж, якщо не виконується це законодавство, дуже чіткий сигнал для постраждалих від СНПК в тому числі. І безумовно, він є негативним.

Я хотіла би, Андрій Вікторович задав достатньо предметні питання, я, якщо можна, задам питання, щоб ми все ж таки розуміли, чому закон не працює. Можливо ви трохи зможете сказати про якісь складнощі і перепони, які є станом на зараз для реалізації цього закону. Це моє перше питання. І я теж поставлю їх декілька послідовно, якщо це можливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прокоментуйте, будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. З точки зору перепон - ми наразі не маємо ніяких перепон. У нас є задача в принципі для того, щоб реалізувати цей закон. В частині проміжних репарацій ми ведемо саме перемовини з нашими міжнародними партнерами для того, щоб це можна було профінансувати. На сьогодні в самому законі визначено, що проміжні репарації оплатяться за рахунок коштів міжнародної підтримки. Це єдине, що ми зараз в дискусії з міжнародними партнерами щодо фінансування цієї частини. Решта - нам необхідно просто напрацювати механізм, який би запрацював, який описаний в проекті закону, і підзаконка має розширювати і чітко структурувати етапність і порядок, і методологію, чим ми зараз і займаємось.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Добре. Дякую за відповідь. Тобто ми розуміємо, що станом на зараз це 10 місяців. У вас є якийсь план, часова перспектива, коли ви плануєте досягти цієї поставленої мети, щоб закон запрацював? Тому що насправді ми бачимо план організаційної підготовки проектних актів та інших завдань для реалізації закону і ми фактично бачимо, наскільки всі ці терміни є абсолютно і тотально простроченими.

Який ваш план, коли ви плануєте завершити оцю всю роботу по нормативним актам?

УЛЮТІН Д.В. У квітні ми вже не встигнемо, в травні ми її завершимо.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Амбіційно. Добре.

І, дивіться, фактично, ми все ж таки як парламент, і дуже часто у нас є історія про те, що власне між прийняттям закону і між реалізацією проходить дуже багато часу. І власне цей закон є дуже, ну не дуже хорошим, але прикладом того, як власне воно може бути далі: ми голосуємо, Президент підписує, а далі воно фактично не виконується. То фактично, хто ж у нас має

відповідати, з вашої точки зору, за невиконання цих вимог закону? Хто відповідальний?

УЛЮТІН Д.В. Я відповідальний. Я ж міністр, який має внести цей акт, тому я відповідальний.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Добре. Дякую.

Якщо можна, я підіб'ю короткий підсумок з того, що власне ми бачимо станом на зараз. Я думаю, що тут, насправді я дякую вам за чесність в останніх двох відповідях, мені здається, що це теж дуже важливо. Ми побачили, що зараз ми маємо, власне не маємо результату в реалізації закону, а маємо це констатувати. Ми маємо, з іншої сторони, щирі сподівання на вас, тому що ми всі, і я в тому числі, як народні депутати, і я як депутатка, яка займалась цією темою, я дуже вдячна Марині Бардіній за цю ініціативу, ми щиро віримо і сподіваємось на те, що все ж таки закон запрацює. І якщо це ті терміни, які були окреслені вами зараз, то це, безумовно, було би прекрасно, але тим не менше, що ми бачимо зараз в межах контрольної функції? Ми бачимо, що не прийнято жодного нормативного акта, ми бачимо, що закон не виконується. Послуги власне надавалися в різних форматах постраждалим від СНПК протягом з 2014 року. І це фактично наводить нас на думку про те, що станом на зараз ми не можемо визнати роботу міністерства задовільною щодо цього питання. Ми розуміємо, що у нас немає фактичних підстав зараз визнавати роботу міністерства задовільною. Ми щиро віримо і сподіваємося на те, що воно буде, але станом на зараз цього немає. Тому власне ми можемо говорити тільки про те, що робота міністерства щодо цього напрямку є незадовільною, хоча, безумовно, такі важливі і сенситивні питання мають бути на дуже високому контролі і на дуже високому рівні. І я сподіваюсь, що ми через пів року повернемося з контрольною функцією і будемо мати вже абсолютно інший результат.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна.

Дмитро Валерійович Лубінець, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Доброго дня, Андрію Вікторовичу, шановні народні депутати, Денис Валерійович. У мене два питання.

Перше. Я навіть собі записав, що шановний пан міністр сказав, що безумовним пріоритетом є прийняття цього нормативно-правового акта або декількох актів. Я навіть боюсь припустити, що ви робите з не безумовними пріоритетами, якщо ви по цьому пріоритету не приймаєте необхідні, визначені законом нормативно-правові акти. Перше питання. Наскільки мені відомо з листа від 02.02.2026 року, Міністерством соцполітики напрацьований вже проєкт постанови Кабінету Міністрів України. Ви надіслали мені його на погодження як до Уповноваженого ВРУ з прав людини. Я у своєму листі від 20.02.2026 року його опрацював, надав зауваження та пропозиції і надіслав вам. Після цього жодної інформації не було. А хотілося б розуміти, що сталося з цими рекомендаціями і пропозиціями і чому не був прийнятий цей нормативно-правовий акт. І замість цього ви 24.04, як ви вже сказали, ви організуєте стратегічну сесію по плануванню щодо доопрацювання замість того, щоб прийняти вже чи доопрацювати цей проєкт нормативно-правового акта. Це перше.

Друге. Яка роль держави була? Ви згадали виплати для постраждалих саме від фонду Global Survivors Fund. Ми чітко контролювали порядок виплат, спілкувалися з постраждалими, кожен отримав, дійсно 1080 людей отримали виплати по 3 тисячі євро. Єдине, що я хочу зрозуміти, яка там функція були держави. Бо ви сказали, що ви робили це, уряд робив разом з цим фондом.

І в якості пропозиції. Шановний Андрію Вікторовичу, якщо ми розпочали, я дуже дякую за ініціативу щодо постраждалих, то у якості пропозиції, чи можемо ми окремо також запросити шановного пана міністра і підняти питання щодо виконання Закону 4071 щодо взагалі створення системи обліку шкоди, яка нанесена громадянам України, не тільки окремої категорії цих постраждалих від СНПК, а також й інших громадян, які теж постраждали від дій Російської Федерації. Дякую.

Два запитання до пана міністра і одна пропозиція до шановного пана голови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане міністре, відповідайте, будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. Дякую.

Як ви правильно сказали, ви надіслали нам зауваження. Відповідно до Регламенту ми маємо відпрацювати всі ці зауваження. Зауваження надіслали не тільки ви, а і решта органів, які опрацьовували даний акт. По регламенту Кабінету Міністрів ми маємо провести узгоджувальні наради, провести узгодження всіх цих позицій, що і було зроблено на стратегічній сесії. А стратегічна сесія, не планувальна стратегічна сесія була, а саме по опрацюванню і фіналізації проєкту нормативного акта Кабінету Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Валерійовичу, хотів би проінформувати вас, що 4071, ми там не головні, там Третякової комітет. Тому скоріше за все треба звертатися до неї з цього питання.

Дякую.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Андрій Вікторович, я перепрошую, шановний пане голово, я задав ще запитання щодо того, яка роль уряду у виплаті

постраждалим, на що в присутності шановних народних депутатів пан міністр просто проігнорував.

І щодо вашої ремарки. Ви 2 місяці замість того, щоб доопрацьовувати подані зауваження, ви більше, ніж через 2 місяці запланували, я зачитую, це офіційний документ, яким ви запрошували людей, ви запрошували взяти участь у сесії стратегічного планування щодо доопрацювання зазначеного проєкту постанови Кабінету Міністрів України. Не вводьте в оману шановних народних депутатів і мене як Уповноваженого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане міністре, відреагуйте, будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. Я не маю наміру реагувати. Я не знаю, на що тут реагувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну відповідь на запитання при мені ви можете дати?

УЛЮТІН Д.В. Я не почув запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Валерійович, повторіть, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Можна я повторю?

Шановний пане міністре, ви у своєму виступі сказали, що уряд спільно з Global Survivors Fund реалізували проєкт надання допомоги постраждалим. Моє запитання, в чому допомагав уряд в реалізації цього проєкту, в рамках якого кожен постраждалий, а саме 1080 людей, отримали 3 тисячі євро від цього фонду? За нашою інформацією там взагалі урядові структури не приймали в цьому участь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане міністре.

УЛЮТІН Д.В. Це оціночне судження Уповноваженого Верховної Ради. Я не буду коментувати, тим паче відповідати на таке питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за вашу позицію. Вона є.

Колеги, перед тим, як перейти до прийняття рішення, хотів би спитати, чи в когось є ще запитання? Дякую.

Мені здається, що всі ми сьогодні почули, все те, що ми почули, є нічим іншим, як звичайним виправданням бездіяльності міністерства. Міністерство є центральним органом саме виконавчої влади і ключова його діяльність полягає не в обговореннях у різних формах, а саме у виконанні положень законів. Якщо закон прийнято, він має виконуватись. Мінсоцполітики мало чіткі визначені терміни, протягом яких воно повинно було докласти максимум зусиль для того, щоб сьогодні закон вже працював. Наразі ми мали би обговорювати проблемні питання, які виникають при реалізації норм закону, та які з них потребують вдосконалення, щоб закон працював краще. А замість цього ми маємо констатувати, що фактично закон не працює. І це насамперед неповага до людей, яких він стосується. А вони, звертаю вашу увагу, є дуже чутливою категорією громадян. Однак, мабуть, міністерство вважає, що постраждалі від сексуального насильства можуть ще почекати. Нагадую, що в нашому рішенні ми зокрема надаємо оцінку роботі Міністерства соціальної політики в частині виконання положень Закону 4067.

І остання ремарка. Як голова комітету хочу поінформувати шановних народних депутатів про існування постійної практики порушення з боку Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України вимог законів «Про комітети Верховної Ради України» та «Про статус народного депутата України» щодо строків розгляду звернень від комітету. Вважаю це неповагою до нас із вами.

Отже, шановні колеги, керуючись положеннями статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» і з урахуванням пропозицій Неллі Іллівни Яковлевої, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Перше. Інформацію щодо стану виконання Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України положень Закону України «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій» взяти до відома.

Друге. Визнати незадовільною роботу Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України щодо реалізації положень Закону України «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій».

Третє. Звернутись до Кабінету Міністрів України з вимогою забезпечити негайне прийняття всіх підзаконних нормативно-правових актів, необхідних для реалізації положень, передбачених Законом України «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій», та проінформувати комітет.

Прошу визначатись шляхом голосування.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемілев. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Хотілось би сказати щось інше, але – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Дякую за участь пану міністру соціальної політики.

УЛЮТІН Д.В. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На все добре.

Переходимо до останнього питання порядку денного – про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у 2025 році».

Шановні колеги, 23 квітня 2026 року до Верховної Ради України надійшла зазначена спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, яку ми розглядаємо на виконання положень Регламенту Верховної Ради України та Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

Шановні колеги, ви мали змогу попередньо ознайомитися із текстом спеціальної доповіді. А для більш детального її представлення запрошую до слова шановного Дмитра Валерійовича Лубінця. Враховуючи, що всі ми вже

ознайомилися з доповіддю, прошу вас вкластися в регламент виступу до 10 хвилин.

Шановний Дмитре Валерійовичу, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, Андрію Вікторовичу.

Шановні народні депутати, сьогодні я представляю спеціальну доповідь «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у 2025 році». Її підготовлено на виконання статті 19-1 профільного закону та статті 23 Факультативного протоколу.

Доповідь на сьогодні надіслана шановним народним депутатам України, спікеру Верховної Ради України, Президентові України та Кабінету Міністрів України. Вона містить дев'ять розділів. Окремо в доповіді рекомендації відповідним органам.

Отже, шановні народні депутати, у 2025 році нашою інституцією було проведено 626 відвідувань місць несвободи. Окремо регіональні, так названі, кластерні відвідування місць несвободи у десяти областях. У 2025 році я вніс 62 подання до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ щодо усунення виявлених порушень. За нашими повідомленнями правоохоронні органи внесли до ЄРДР відомості та розпочали 10 проваджень про кримінальні правопорушення. НПМ також співпрацює з міжнародними громадськими та благодійними організаціями, проводить правопросвітницьку роботу. Окрему увагу в доповіді відведено впливу збройної агресії Російської Федерації на стан енергопостачання та опалення в місцях несвободи.

Протягом 2025 року проведено 45 відвідувань пенітенціарних установ, 27 СІЗО, 13 виправних колоній, 5 таборів для російських військовополонених. Встановлені порушення: тривале одиночне тримання неповнолітніх, дискримінація, сегрегація і стигматизація утримуваних осіб,

порушення норм житлової площі в УВП і СІЗО, порушення права на життя. Окремо хотів проінформувати про жахливу ситуацію, яка сталась в Біленьківській виправній колонії номер 99 Запорізької області, де внаслідок агресії Російської Федерації загинуло 16 людей, 50 людей були поранені. Неналежні умови тримання ув'язнених і засуджених, порушення трудових прав, порушення права на повагу до приватного життя.

Попри мої численні акти реагування, неодноразові рекомендації міжнародних організацій упродовж 25-го року Мін'юст не забезпечив жодних відчутних змін у сфері дотримання прав ув'язнених і засуджених осіб.

Щодо відвідувань 5 таборів для утримання російських військовополонених. В таборах створено належні умови: освітлення, опалення, спальні місця, організований режим прийому їжі, медична допомога, гігієна – все згідно норм Женевської конвенції про поводження з військовополоненими.

Щодо нормативно-правового регулювання, воно фрагментарне, не забезпечує комплексного врегулювання діяльності таборів, але це пов'язано з відсутністю відомчих нормативних актів, зокрема правил внутрішнього розпорядку таборів, порядку дисциплінарної відповідальності військовополонених, інструкцій з режиму, охорони і нагляду, порядку використання технічних засобів контролю. Також по цьому були окремо надіслані рекомендації.

Щодо системи охорони здоров'я в пенітенціарних установах. Ми виявили такі порушення, а саме: недотримання стандартів медичної допомоги, неналежне документування тілесних ушкоджень і повідомлення правоохоронних органів, неналежне забезпечення лікарських засобів, недотримання медичної таємниці, брак належної медичної допомоги, лікування осіб із розладом психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин.

У 2025 році ми відвідали 141 установу судової системи. Виявлені порушення, а саме: право на захист від катувань, порушення права на професійну правничу допомогу, порушення права на життя.

Також ми відвідали 125 місць несвободи, підпорядкованих Національній поліції України. Найвні системи: неефективне реагування на повідомлення про можливі кримінальні правопорушення, вчинені працівниками поліції, неналежний облік випадків застосування сили, порушення порядку проведення процесуальних дій, реалізація права затриманих на конфіденційні побачення, забезпечення права на життя осіб, які утримуються в УВП, в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, порушення права на неналежні умови тримання.

Також ми здійснили 6 відвідувань місць несвободи, підпорядкованих Державній міграційній службі України. Основні порушення – це право на зв'язок із зовнішнім світом, порушення порядку переміщення осіб до локалізованих кімнат, незабезпечення харчування затриманих осіб. Хоча у порівнянні з попередніми роками ми спостерігаємо поступове поліпшення, наприклад, умов матеріально-побутових, умов тримання людей, які там знаходяться. Є порушення щодо забезпечення прав іноземців, зокрема права бути проінформованим зрозумілою мовою. Є випадки, коли в прикордонних загонах в перевірених протоколах немає відомостей щодо повідомлення близьких родичів затриманих осіб про факт затримання.

Вперше з часу покладення на нашу інституцію функції НПМ в 2025 році ми започаткували системну і цілеспрямовану практику моніторингових відвідувань правоохоронних органів зі спеціальним статусом, зокрема Державне бюро розслідування та Національне агентство протидії корупції, НАБУ. Поширення мандату НПМ на правоохоронні органи зі спеціальним статусом, на мій погляд, є важливий системний крок. Щодо окремих порушень, які ми виявили, ми направили термінові рекомендації до керівництва цих органів. Було нам повідомлено, що все взято в роботу.

Щодо окремих недоліків, відвідувань місць несвободи системи Міністерства оборони України, це гауптвахти, кімнати для тимчасово затриманих військовослужбовців, спеціалізовані установи закритого типу, зокрема 307-й дисциплінарний батальйон та 93-й окремий батальйон ВСП ЗСУ. Порухення: застосування надмірної фізичної сили працівниками поліції до військовослужбовців під час затримання, практика заборони сидіння та лежання на ліжках протягом денного часу, невиконання вимог законодавства щодо застосування портативних відеореєстраторів. В окремих місцях несвободи системи Міноборони України відсутнє або функціонує неповноцінно стаціонарне відеоспостереження. Результати відвідувань такі: система місць несвободи Міністерства оборони України потребує термінового трансформування. Є приклади жорстокого застосування, як я сказав, сили, що призвело до порушення прав людини.

Також ми відвідали 23 заклади з надання психіатричної допомоги. Порухення, які ми виявили, стосуються умов тримання пацієнтів, організації лікування, застосування обмежувальних заходів, гарантування гідності і безпеки.

Також ми відвідали 243 заклади соціального забезпечення та освіти. Виявлені порушення прав дієздатних підопічних. Фактично кожен другий позбавлений юридичної можливості ухвалювати рішення про своє життя. Системна неспроможність інтернатних закладів забезпечити соціальну реабілітацію, права на свободу пересування підопічних, права на охорону здоров'я та медичну допомогу, права на доступність, зокрема для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення, також права володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю.

Також ми відвідали 48 закладів приватної форми власності. Найпоширеніші приблизно такі ж самі порушення. Залишається великим викликом, що більшість приватних пансіонатів не пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та маломобільних підопічних. Зафіксовані випадки

використання протермінованих лікарських засобів. Приватні геріатричні пансіонати попри законодавчі вимоги часто працюють взагалі без державного контролю через прогалини в правовому регулюванні.

І виконання рекомендацій НПМ. Не буду на цьому зупинятися, але за попередній рік, за 24-й, виконано лише 22 відсотки наших рекомендацій, в процесі виконання – 33 і 45 відсотків рекомендацій не виконано взагалі. Це дуже низький відсоток, шановні народні депутати, прошу звернути на це увагу.

Рівно 10 хвилин, шановний Андрію Вікторовичу. Доповідь завершив, готовий відповідати на ваші запитання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович, саме за це.

Переходимо до запитань. Я розпочну. У мене їх небагато. Тож, ознайомившись з інформацією, що міститься в цій доповіді, зокрема про порушення прав людини в різних місцях несвободи, складається враження, що, не дивлячись на зусилля Уповноваженого, постійні моніторинги та рекомендації, у відповідній сфері нічого не змінюється вже протягом багатьох років. Кожного року ми бачимо типові порушення, наприклад, щодо нефіксування тілесних ушкоджень, щодо відсутності належної медичної допомоги, щодо використання праці в непередбачений законодавством спосіб і щодо недотримання в місцях тримання осіб норм площі тощо. Тобто фактично ми постійно говоримо про одне і те ж саме.

Чи є, на вашу думку, за останні роки якісь не точкові, а дійсно системні позитивні зміни, якісь покращення? І що потрібно зробити, щоб ці зміни дійсно настали? Чому, на ваш погляд, такий низький показник виконаних рекомендацій, що були надані в попередній доповіді? Здається, ніби ми всі взагалі рухаємось у цьому питанні. Ні, ми взагалі не рухаємось, пардон.

Прошу, Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, шановний пане голово. Ви абсолютно праві, ми так само з року в рік спостерігаємо за системними покращеннями. Так, десь частково, фрагментарно це відбувається, але це залежить, на мій погляд, скоріш від конкретного керівництва тієї чи іншої установи, де беруться терміново в роботу, не намагаються знаходити аргументи, що у нас агресія Російської Федерації, недостатнє фінансування, а дійсно намагаються знайти вирішення проблемних питань, які ми виявили.

Від чого це залежить? Ну, дійсно, важка ситуація щодо фінансового стану, але, як я сказав, набагато легше з року в рік розказувати, що у нас немає фінансування і не робити навіть спроби знайти його або із залученням міжнародної технічної допомоги, або отримання більшого фінансування з боку державного бюджету України. Я зараз кажу про керівництво Міністерства юстиції, а також окремого департаменту ДКВС, який діє в системі Міністерства юстиції.

Тому, на мій погляд, тут треба не просто з року в рік піднімати це питання, а вже переходити до практики, Андрій Вікторович, запрошувати на засідання профільного комітету безпосередніх керівників і приймати рішення щодо їх відповідності займаним посадам. Це єдине, на мій погляд, що може суттєво змінити ситуацію на краще.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Костянтин Іванович, я вас бачу. Давайте я свої запитання поставлю, а потім вам надам слово, будь ласка.

Ще одне питання. У доповіді вказується, що за повідомленням Уповноваженого протягом 25-го року було відкрито 10 кримінальних проваджень. Я так розумію, що ці кейси перебувають на контролі Уповноваженого. Скажіть, будь ласка, яка кількість справ із цих 10-и була доведена до суду і чи є якісь конкретні вироки? Адже ми розуміємо, що

відкриття провадження це лише початковий етап будь-якої кримінальної справи, а нас у першу чергу має цікавити ефективність національного превентивного механізму.

Будь ласка, дайте відповідь.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую за це запитання, Андрію Вікторовичу.

За нашою інформацією ще відбувається на етапі розслідування можливих кримінальних правопорушень, які ми виявили, органами правопорядку. Навіть за попередні роки виявлені нами, на наш погляд, ознаки і факти скоєння кримінальних правопорушень ще не дійшли до суду і до конкретного вироку. Єдина справа, яку ми постійно тримаємо на контролі, це ситуація щодо катувань в 77-й Бердянській виправній колонії. Станом на сьогодні відбуваються судові засідання і вироку ще точно немає, і в тому числі продовжується експертиза, продовжується розслідування по даному факту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Костянтин Івановичу, будь ласка.

КАСАЙ К.І. Дмитро Валерійович, якщо я не помиляюся, то за останні два роки у нас була тенденція на виконання ваших рекомендацій, вона зростала. Я так розумію, що в цьому році, за 2025 рік вона суттєво погіршилася. Так чи ні?

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Ні, не зовсім так, Костянтин Івановичу. Воно приблизно на одному ж і тому самому рівні, тобто у межах 20 відсотків виконання наших рекомендацій. За 2024 рік 22 відсотки вони виконали. Я

боюся помилитися, але, здається, за 2023 рік рівень виконання був теж в районі 20 відсотків. Тобто воно приблизно на одному і тому ж самому рівні.

Але на що ми звертаємо увагу і я переконаний, що саме на це ви звернули увагу, зросла кількість рекомендацій, які не виконані, не просто в стані виконання, а вже не виконані. Отут ми побачили зріз, бо за 24-й рік 45 відсотків взагалі не виконано. Тобто ми бачимо, що навіть за логікою – немає фінансування, напишіть, що в стані виконання. Тобто вони беруть на себе зобов'язання хоч продовжувати процес виконання. А тут просто нас інформують: ні, не виконали. І закрили, скажемо так, цю проблему для себе.

Дякую.

КАСАЙ К.І. Дякую.

Ну, хочу погодитись і погоджуюсь з вами, Дмитро Валерійович, що потрібно нам комітетом повертатись про практики, щоб був присутній на нашому комітеті, зрозуміло, що зараз міністра немає, значить профільний заступник, і треба піднімати ці питання постійно.

Скажу вам, колеги, більше, це із останніх таких моментів, що стосується моєї роботи і моїх помічників. Окрім того, що керівництво Міністерства юстиції, що стосується пенітенціарної системи, діяльності (да?), вони не те, що там рекомендації не виконують, вони почали слідкувати за моїми помічниками. Я подав заяву до правоохоронних органів. Так що вони влаштовують уже слідкування. Не для того, щоб послухати, що скажуть фахові спеціалісти дійсно і прийняти до уваги, і виконати цю рекомендацію, вони, навпаки, їх всіляко не допускають до місць несвободи і вже влаштовують слідкування. Так що тенденція така собі, не дуже.

Так що, Дмитро Валерійович, хочу і вас попередити, ви там передайте і своїм підопічним, хай приглядають, тому що, можливо, за ними теж слідкують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

Дмитро Валерійович, скажіть, будь ласка, що це було: довкола вас багато поліції і Державна служба охорони отам у нас на Садовій? Що це відбувалося? Може, це саме те, про що каже Костянтин Іванович?

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Ні. Це ви маєте на увазі сьогодні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так-так.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Ні. Це сьогодні було засідання парламентського Комітету з нацбезпеки в закритому режимі і я був запрошений. Це було питання порушення прав людини під час проведення мобілізації. Були викликані на засідання комітету працівники Національної поліції, Міністерства оборони, Генерального штабу, керівництво Служби безпеки, ДБР, а також окремі підрозділи, які займаються проведенням мобілізації.

Я надав всю інформацію шановним народним депутатам, в тому числі я проінформував, в продовження, що сказав Костянтин Іванович, після проведення моніторингових візитів моїми співробітниками, а саме на Закарпаття, один з кричущих випадків, який я прийняв рішення показати і публічно, за тією інформацією, яку я отримав, щодо мого регіонального представника дана вказівка робити повне відеоспостереження за його переміщеннями, а також накопичувати всю інформацію, яка може призвести до відкриття кримінальних проваджень проти нього та проти регіональної команди. Я сьогодні сказав це на засіданні комітету і також свідомо публічно сьогодні кажу на засіданні профільного Комітету із захисту прав людини. На жаль, я бачу, що система не просто протидіє, а і доходить до того, що роздаються команди відповідним структурним підрозділам, я скажу так, щодо діяльності нашої інституції, про що я також хотів проінформувати сьогодні шановних народних депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КАСАЙ К.І. Саме тому, колеги, треба запрошувати і прямо так, в прямому ефірі, ставити питання щодо прізвищ того, хто ці команди спускає. Мені відомо, хто це робить, але давайте тоді, може, з часом, почекаємо, мабуть, будуть якісь результати і, Дмитре Валерійовичу, щодо вашої інформації, і щодо моєї інформації, яку я вище озвучив, що я подав заяву в ДБР.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівно, будь ласка.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Добрий день. Дмитре Валерійовичу, дякую за представлену доповідь. Як завжди, інформативно і конструктивно.

Власне моє питання або швидше привернення вашої уваги до цього питання, воно буде трохи ширше. І це стосується питання довічно ув'язнених. Ми розуміємо, що достатньо давно у нас в Україні не було актів помилування зі сторони Президента, зараз перезавантажена комісія, є новий склад при Президентові України з питань помилування. І відповідно у цьому контексті у нас вже є певна кількість людей, які відбули строк покарання у 25 років і могли би претендувати на помилування, але в той же час цього не відбувається. Хотіла запитати якою є взаємодія Уповноваженого з цією комісією, яким чином вона відбувається?

Дякую.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую за це запитання, Неллі Іллівно.

Інформую шановних народних депутатів, що жодного разу я не був запрошений на засідання цієї комісії, хоча неодноразово виступав з такими ініціативами.

Щодо тих подань, які я подавав на комісію, де за моєю, за нашою експертизою можна було розглянути і надати можливість вийти таким громадянам України, жодного разу не була підтримана наша позиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповідь, Дмитре Валерійовичу.

Шановні колеги, ще у кого є запитання?

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Якщо дозволите, пане голову, я ще одну хотів дати інформацію. На засіданні вашого комітету до мене звернувся Костянтин Іванович Касай щодо організації термінового моніторингу щодо вилучення майна громадян України, а саме: телевізори, електронні пристрої. Хочу проінформувати шановних народних депутатів, що терміново ми зробили цю роботу, ми провели моніторинг. Ми виявили випадки такі, за нашим реагуванням всі речі були повернуті. Але як тільки інформація пішла, що ми системно це відпрацьовуємо, в багатьох установах зразу повернули речі ще до того, як ми туди прийшли. Єдиний виняток, який нам пояснили, не повернули речі, які мають пристрої щодо з'єднання з інтернетом. Дійсно, ми погодились, що це заборонено згідно із законодавством. Нам надали приклади таких пристроїв і ми погодились, дійсно, що згідно законодавства повернення їх не дозволяється. Але в цілому ми відпрацювали.

Дякую, Костянтине Івановичу.

КАСАЙ К.І. Дякую і вам, Дмитре Валерійовичу, за оперативність і дійсно надану фахову таку підтримку. Ну я так і говорив, що стосується там пристроїв, які працюють на WI-FI, ну дійсно тут вони не допускаються.

Питання ж було в іншому, що вони масово їх позабирали і вертали тільки за особливих умов, ну самі розумієте, за яких. Так що щиро дякую.

Але хотів би ще раз вас, колеги, проінформувати, що я отримав відповідь Міністерства юстиції, що в них все добре, ні в кого вони нічого не забирали, діють згідно законодавства і все в них окей.

Дмитре Валерійовичу, з радістю ще раз перечитаю вашу доповідь і думаю, що щось будемо з нею робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Івановичу. Дякую, Дмитре Валерійовичу.

Шановні колеги, перед голосуванням хочу звернути увагу ще на кілька моментів. У минулому році під час заслуховування спеціальної доповіді я піднімав питання щодо необхідності виокремлення в доповіді окремого розділу про дотримання прав і свобод дітей в місцях несвободи, оскільки діти в місцях несвободи мають унікальні потреби у розвитку, освіті та психологічній підтримці, їхні проблеми не можуть бути розчинені у загальній статистиці дорослих установ. На жаль, це чомусь знову ж таки не було враховано і у доповіді це питання фактично не висвітлено. Вважаю, що виокремлення зазначеного питання дозволить оцінити ефективність держави у забезпеченні найкращих інтересів дитини. Думаю, що всі погодяться з тим, що дитяче середовище суттєво відрізняється від дорослого і тому питання жорсткого поводження щодо дітей в місцях несвободи має бути на особливому контролі. Сподіваюсь, що в наступній спеціальній доповіді це моє зауваження все ж таки буде враховано.

І ще одна ремарка, більш технічного характеру, але все ж маю на це звернути увагу. Це стосується формату викладення тексту доповіді. Спеціальна доповідь Уповноваженого – це в першу чергу документ, визначений законом. Він додається до проєкту постанови Верховної Ради, а тому він має відповідати ключовим вимогам до документів, що додаються до

нормативно-правових актів. Чомусь з минулого року, Дмитро Валерійович, ви змінили форму викладення тексту на, скажемо так, журнальний формат. Але це все ж таки офіційний документ. Тому на майбутнє прохання викладати текст спецдоповідей сплошним текстом, а не у вигляді колонок, щоб до нас потім не виникало запитань при реєстрації відповідних постанов.

Це такі мої зауваження, які не потребують відповідей. Я сподіваюсь, що вони будуть враховані.

А в цілому ж маю відзначити, що документ достатньо інформативний. Я дякую Уповноваженому за ту роботу, яку його інституція виконує у сфері національного превентивного механізму. Ця робота дійсно заслуговує високої оцінки.

Шановні друзі, проєкт постанови, який пропонується зареєструвати, вам було надіслано. Тож, керуючись положеннями статті 232-3 Регламенту Верховної Ради України, статтею 18 і 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», пункту 1 частини першої статті 15 та пункту 4 частини першої статті 25 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Перше. Взяти до відома спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у 2025 році».

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання питання про розгляд спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у 2025 році».

Третє. Внести на розгляд Верховної Ради України проєкт Постанови Верховної Ради України про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у 2025 році» та рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду прийняти її в цілому.

Четверте. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України виступаючим від комітету з цього питання визначити народного депутата України, голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Шановні колеги, прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.Р. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рішення прийнято.

Дмитре Валерійовичу, що у вас ще з цього приводу?

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Так. Я хотів подякувати, Андрію Вікторовичу, шановні народні депутати, за голосування. Повністю погоджуюсь, Андрію Вікторовичу, дійсно, було зауваження від шановних народних депутатів. Буде повністю враховано. По дітях я зараз дав команду.

І щодо тексту в такому форматі. Так, перепрошую, Андрію Вікторовичу, 2 роки тому ми взяли за основу практику наших європейських партнерів. От по напрямку НПМ вони саме викладають в такому стилі. Але абсолютно погоджуюсь з вами, що у нас інший підхід до оформлення документів, в тому числі спеціальної доповіді Уповноваженого. Тому наступна доповідь буде зроблена в іншому форматі, в тому, як передбачено нашими практиками і діючим законодавством.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Валерійовичу, за участь в засіданні. Дякуємо за доповідь.

Шановні колеги, прошу всіх долучитись до підписання проєкту постанови.

І принагідно ще раз дякую Дмитру Валерійовичу за участь в засіданні.

І питаю: колеги, чи є у когось якась інформація, якою ви хотіли б поділитися з членами комітету у розділі «Різне»?

Дмитре Валерійовичу, ви знову?

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Я дуже коротко.

Шановні народні депутати, я хотів попросити, будь ласка, поставте у свої графіки дату 3 липня. Це сесійний тиждень, п'ятниця. Ми будемо

організувати конференцію, яка буде приурочена четвертій річниці призначення мене на посаду Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Я дуже би хотів окремо запросити всіх шановних народних депутатів, колег та колежанку, на цю конференцію у повному складі. І користуючись нагодою, заздалегідь прошу це врахувати і поставити у ваші графіки цю дату, після обіду, після закінчення сесійного тижня. Окремо я надішлю запрошення на шановного пана голову і також на всіх колег і колежанку.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую, пане голово.

По-перше, дякую, Дмитро Валерійович, і за доповідь, і за запрошення. Але якщо це дата вже остаточного, окей, але п'ятниця такий складний вже день і народ починає роз'їжджатися по відрядженнях, тому, може, на це якось зверніть увагу. Може, 2-го у четвер це? Просто по досвіду вже. Хоча це, я ж кажу, моя особиста думка.

І ще хотів сказати, ви знаєте, мені здається, міністр соцполітики ахренел. Все, що хотів сказати. *(Сміх)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені теж так здається.

ТКАЧЕНКО М.М. Да. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я так бачу, що ми близькі до закінчення, тому, напевно, буду казати вам, що на цьому порядок денний вичерпаний.

Всім дякую за участь. Засідання оголошую закритим. Радий був всіх бачити. На все добре.